

«Погоджено»
на засіданні
педагогічної ради школи
від «30» серпня 2023р
протокол №1

«Затверджую»
Директор Бахмутської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів №5 з профільним
навчанням Вікторія ПРОСЯНИК
«30» серпня 2023 року

Освітня програма для 1-4 класів

Бахмутської загальноосвітньої школи
І-ІІІ ступенів № 5
з профільним навчанням

Бахмутської міської ради Донецької області
на 2023/2024 навчальний рік

Вступ

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції Нової української школи, розпоряджень Кабінету Міністрів України №988-р від 14.12.2016 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», №903-р від 13.12.2017 «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», постанови КМУ від 21.02.2017 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (наказ МОЗ від 25.09.2020 №2205), Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН від 12.01.2021 № 8 у редакції наказу МОН від 10.02.2021 № 160), Положення про інституційну та дуальну формами здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН від 23.04.2019 № 536 у редакції наказу МОНУ від 10.02.2021 № 160), Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах (постанова КМУ від 15.09.2021 № 957), лист МОНУ №1/3737-22 від 29.03.2022 "Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні", наказів МОНУ від 28 березня 2022 р. №274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні», від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні» та інших нормативно-правових актів і розпорядчих документів у Бахмутській загальноосвітній школі I-III ступенів №5 з профільним навчанням Бахмутської міської ради розроблено освітню програму для учнів 1-4 класів на 2023-2024 н.р.

Актуальність розроблення і реалізації освітньої програми обумовлена відповідністю Державному стандарту початкової загальної освіти, моделювання ліцеєм власної освітньої траєкторії, здатної забезпечити випускника початкової школи ключовими компетентностями та наскрізними вміннями.

Програма визначає основні шляхи розвитку початкової школи. Вона скеровує педагогів до реалізації ціннісних пріоритетів особистості, задоволення освітніх потреб учнів молодшого шкільного віку, створення розвивального середовища, у якому б реалізувалася сучасна модель випускника школи I ступеня. Освітня діяльність у початковій школі здійснюється на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного та діяльнісного підходів.

Освітня

програма для 1-4 класів розроблена на основі:

- для 1-2 класів – Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (зі змінами), Типової освітньої програми, розроблена під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743;
- для 3-4 класів – Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (зі змінами), Типової освітньої програми, розроблена під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743.

В освітній програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Тип закладу освіти, статус, місія школи, мета, завдання

Бахмутська загальноосвітня школа I-III ступенів №5 з профільним навчанням Бахмутської міської ради - комунальний заклад, має статус загальноосвітньої школи з профільним навчанням (рішення обласного управління освіти від 25.06.91р. №3/1, рішення виконавчого комітету Артемівської міської ради народних депутатів від 03.07.91р. №310) та україномовної школи (рішення виконавчого комітету Бахмутської міської ради від 14.06.2017р №136).

Метою Бахмутської загальноосвітньої школи I-III ступенів №5 з профільним навчанням Бахмутської міської ради Донецької області, яка дає повну загальну середню освіту, є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Місія школи:

- визначається її адаптивним характером: у школі зі змішаним контингентом учнів, де навчаються обдаровані і звичайні учні, а також діти з особливими освітніми потребами, які потребують корекційно-розвиваючого навчання, забезпечуються умови для особистісно - орієнтованого навчання, виховання, емоційно насиченого суспільного життя, у якому всі діти можуть задовольняти свої природні, соціальні і духовні потреби і підготувати себе до успішної інтеграції в самостійне соціально-економічне життя;
- обумовлена тим, що високий рівень здоров'я людини визначає можливість засвоєння нею всіх інших цінностей, визначається завданням формування здоров'язбережувальної компетентності особистості учня, його здатності застосовувати в умовах конкретної ситуації суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок ставлення до власного здоров'я, навчити дітей дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей.

Повна загальна середня освіта у закладі реалізується через три рівні освіти, визначені нормативно-правовою базою України:

початкова освіта тривалістю чотири роки (1-4 класи), яка відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій;

базова середня освіта тривалістю п'ять років (5-9 класи), яка відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій;

профільна середня освіта тривалістю три роки (10-12 класи), яка відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Структура школи

Згідно зі Статутом Бахмутська ЗОШ №5 має таку структуру: у школі 22 класи, з них 12 – загальноосвітніх, з них класів НУШ - 10, 6 – допрофільні, 4 – профільні. Всього в закладі навчається 550 учнів.

Класів I ступеня – 6, загальноосвітніх, україномовних.

Цикли освітнього процесу школи I ступеня:

- Адаптивно-ігровий початкової школи – 1-2 класи
- Основний початкової школи – 3-4 класи.

Це дозволяє врахувати вікові особливості розвитку та потреб дітей і дає можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Мета початкової освіти

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Досягнення мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- __вільне володіння державною мовою;
- __здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- __математична компетентність;
- __компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- __інноваційність;
- __екологічна компетентність;
- __інформаційно-комунікаційна компетентність;
- __навчання впродовж життя;
- __громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- __культурна компетентність;
- __підприємливість та фінансова грамотність;
- __інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне

мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

У 2023-2024 навчальному році учні 1-4 класів навчатимуться за Типовою освітньою програмою, що розроблена під керівництвом О.Я.Савченко.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»), враховуючи досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Школа І ступеня Бахмутської ЗОШ№5 забезпечує:

- ✓ здобуття сучасної, доступної та якісної початкової освіти відповідно до вимог суспільства, запитів особистості й потреб держави;
- ✓ пріоритетність гармонійного, морального, інтелектуального фізичного, художньо-естетичного розвитку здобувачів освіти І ступеня, становлення їх духовного психічного та фізичного здоров'я;
- ✓ виховання громадянина демократичного суспільства;
- ✓ досягнення якісно нового рівня змісту освіти.

Основним засобом реалізації призначення школи І ступеня є засвоєння учнями 1-4 класів обов'язкового мінімуму Державного стандарту початкової освіти через реалізацію змісту загальноосвітніх програм.

Реалізація освітньої програми спрямована на:

- ✓ забезпечення умов для якісного надання освітніх послуг шляхом тісної взаємодії в системі «здобувачі освіти І рівня - батьки здобувачів освіти - педагоги»;
- ✓ створення умов для реалізації кожним учнем власного освітнього шляху, який відповідав би його навчальним можливостям, інтересам, здібностям, і в той же час забезпечував державні вимоги загальноосвітньої підготовки;

- ✓ формування ключових компетентностей та наскрізних умінь, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності;
- ✓ всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості молодшого школяра, яка усвідомлюватиме себе громадянином України;
- ✓ формування людини, здатної до життя в суспільстві і цивілізованій взаємодії з природою;
- ✓ проведення моніторингу якості освітніх послуг, особистісного розвитку здобувачів освіти I ступеня.

Структура 2023-2024 навчального року:

Навчальний рік розпочинається 1 вересня, закінчується не пізніше 1 липня

- навчальні заняття організовані за семестровою системою
 - I семестр - з 1 вересня по 29 грудня 2023 року;
 - II семестр - з 15 січня по 31 травня 2024 року орієнтовно;
- впродовж навчального року провести канікули для здобувачів освіти у визначені строки:
 - осінні - з 30 жовтня по 05 листопада 2023 року;
 - зимові - з 30 грудня 2023 року по 14 січня 2024 року;
 - весняні - з 25 березня по 30 березня 2024 року.

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуативні вправи, віртуальні подорожі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Особливості організації освітнього процесу

У 2023-2024 навчальному році форма освітнього процесу – дистанційна.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 3500 годин/навчальний рік:

для 1-х класів - 805 годин/навчальний рік;

для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,

для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,

для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Обсяг навчального навантаження в 1-4 класах та його розподіл між освітніми галузями

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік				
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	разом

Інваріантний складник					
Мовно-літературна, у тому числі:	315	350	350	350	1365
українська мова і література	245	245	245	245	
іншомовна освіта	70	105	105	105	
Математична	140	140	175	175	630
Природнича	140	175	140	140	595
Соціальна і здоров'язбережувальна					
Громадянська та історична					
Технологічна					
Інформатична			35	35	70
Мистецька	70	70	70	70	280
Фізкультурна*	105	105	105	105	420
Варіативний складник					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	35	35	35	35	140
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	805	875	910	910	3500
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти	20/700	22/770	23/805	23/805	88/3080

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти (далі – навчальний план).

У 1-4-х класах початкової освіти здійснюватиметься поділ класів на групи при окремих предметів відповідно до чинних нормативів (іноземної мови (англійської), інформатики, української мови) - відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517), листа МОНУ від 18.05.2018 № 1/9-322 "Роз'яснення щодо порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах в умовах повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей, можливість якої передбачена Державним стандартом початкової освіти, затвердженим Постановами

Кабінету Міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 р., №688 від 24 липня 2019 р.

Тривалість уроків у дистанційному форматі визначена вимогами Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205) і внесеними до змінами до розділу (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.2022 № 1371).

Освітні галузі 1-4 класів НУШ:

Мовно-літературна (українська мова і літературне читання, англійська мова)

Математична (математика)

Громадянська та історична, природнича, соціальна та здоров'язбережувальна («Я досліджую світ»)

Мистецька (мистецтво або музичне мистецтво і образотворче мистецтво) Технологічна (дизайн і технології)

Інформатична (інформатика з 2 класу)

Фізкультурна (фізична культура)

Змістові лінії у 1-4 класах реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти», «Математика», «Я досліджую світ», «Дизайн і технології», «Мистецтво», «Фізична культура»;

2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання» або інтегрований курс цих навчальних предметів; «Математика», «Я досліджую світ», «Інформатика», «Дизайн і технології», «Мистецтво», «Фізична культура»;

3 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання»; «Математика», «Я досліджую світ», «Інформатика», «Дизайн і технології», «Мистецтво», «Фізична культура»;

4 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання»; «Математика», «Я досліджую світ», «Інформатика», «Дизайн і технології», «Мистецтво», «Фізична культура».

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти. Цю інформацію міститься в Державному стандарті початкової освіти, яку можна знайти за посиланням <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти відбувається шляхом:

формуального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну траєкторію особистості;

підсумкового оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з обов'язковими результатами навчання, визначеними цим Державним стандартом.

На основі освітньої програми складено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу в 1-4 класах.

Інклюзивна освіта

У 2023-2024 навчальному році на базі школи організовано 2 інклюзивні класи: 2 та 8 -А, в яких навчаються 2 дітей.

У 2 класі для учня розроблено індивідуальну освітню програму на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743. Індивідуальна освітня програма адаптована до індивідуальних освітніх потреб дитини. Корекційно-розвитковий складник - 6 годин: для роботи психолога (2 години), логопеда (2 години), дефектолог (2 години).

З метою надання допомоги вчителю в організації, підтримці та здійсненні освітнього процесу в інклюзивному 2 класі працює асистент вчителя спеціальної освіти (1 ставка) .

Згідно з Примірним положенням про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 року № 609) у школі створено команду психолого - педагогічного супроводу для учня 2 класу, до складу якої увійшли заступник директора закладу загальної середньої освіти, класовод 2 класу, учителі- предметники, які працюють у цьому класі, практичний психолог, дефектолог, логопед, асистент вчителя спеціальної освіти, батьки.

Модель випускника початкової школи

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Випускник початкових класів повинен мати такі якісні характеристики:

Випускник початкової школи - громадянин України: усвідомлює свою належність до народу України; знає свої права та виконує обов'язки молодшого школяра; зберігає й продовжує традиції та звичаї українського народу; знає свій родовід, з пошаною ставиться до близьких і рідних.

Випускник початкової школи - це особистість: володіє первинними навичками, необхідними в повсякденному житті; формулює й висловлює свою точку зору та виявляє повагу до поглядів інших; дотримується правил і норм толерантної поведінки; усвідомлює мотиви поведінки в різних життєвих ситуаціях.

Випускник початкової школи - резерв для подальшого інтелектуального розвитку: активно залучається до навчального процесу; установлює й аналізує рівень власних знань; уміє порівнювати, узагальнювати, аналізувати та робити висновки в навчальній діяльності; постійно отримує нові знання й володіє навичками отримання інформації із сучасних додаткових джерел.

Випускник початкової школи здатний до творчої діяльності: визначає коло своїх власних інтересів; усвідомлює свої здібності та прагне до їх розвитку; шукає шляхи самостійного творіння нового й оригінального; виконує нестандартні завдання з логічним навантаженням.

Випускник початкової школи - комунікативна особистість: володіє мовними засобами спілкування; прагне до грамотного усного та писемного мовлення; проявляє самовираження та критичне мислення.

Випускник початкової школи - здорова дитина: володіє гігієнічними навичками навчальної праці, харчування, дотримується режиму дня; добре обізнаний з наслідками шкідливих звичок; прагне до фізичного розвитку. Випускник початкової школи - частина природи: володіє знаннями про навколишнє середовище; прагне до захисту та збереження природи; стає учасником природоохоронних заходів, які відбуваються у школі, рідному місті.

Основний очікуваний результат – готовність до навчання в базовій середній школі.